

"En yhdy siihen mitä sanotte, mutta taistelun viimeiseen asti sen puolesta, että voitte sen sanoa." (Winston Churchill)

Kirjoittaja Jan Kiškurno, Pietari 2007

Suomentaja Ossi Ojanen, Tampere 2021

ISBN 978-952-80-5756-7

Jan Kiškurnon v. 2007 julkaisema sotahistoriallinen tutkimus käsittelee poikkeuksellisen naturalistisella otteella Stalinin ja Hitlerin liittolaisuutta toisen maailmansodan aikana erityisesti aikavälillä 1940 - 1941. Kirjassa

on runsaasti suomalaisia kiinnostavia aineksia, jopa vertauskohtia tämän päivän Ukrainaan. On suorastaan elämys seurata, miten systemaattisesti tutkija murentaa suomalaisessa historiankirjoituksessa vielä mukana raahautuvia suomettuneisuuden maamerkkejä, joiden alkulähde on sotakorvausten immateriaaliseen osaan kuuluva vaatimus itseruoskinnasta kansan syyllistyttyä puolustamaan olemassaolonsa oikeutusta. Tuntuu erikoiselta, että nimenomaan venäläinen tutkija kertoo suomalaisille, että esimerkiksi myytti Suomen saksalaissuuntauksesta

1930-luvun loppupuolella veistettiin Moskovan propagandakoneistossa Jatkosodan alussa ja suomalaisia vaadittiin uskomaan tarina sodan jälkeen.

Suomeen liitetty natsileima hakaristeineen otetaan myös käsittelyyn ja todetaan, miten vähän kansallissosialismi sai Suomessa kannatusta yhteiskunnallisena järjestelmänä.

Selväksi tuli myös kainostelematon toteamus, että Stalinilla oli alusta alkaen suunnitelma Suomen miehittämiseksi, joka oli vahvasti esillä myös Molotovin vieraillessa Berliinissä marraskuussa 1940 vaatien saksalaisia pois heidän vaikutusalueeltaan.

Kirjoittaja tuskin osasi aavistaa, että vuonna 2022 menneisyyden haamut tulevat nousemaan ylös. Parivaljakko Stalin – Molotov on saanut seuraajakseen työparin Putin – Lavrov tehtäväänään uudelleen koota menetetty imperiumi etupiireineen vaatimalla uutta Molotov – Ribbentrop-sopimusta. Suomalainen lukija tuskin välttyy kysymykseltä, miten hyvin sodanjälkeisen suomettuneen historiankirjoituksen ohjeet sodan välttämisestä huomioimalla suurvallan ”oikeutetut huolet turvallisuudestaan” olisivat käyttökelpoisia, kun nyt historiaa yritetään toistaa.

Yksi kirjan ansioista on ottaa käsittelyyn Suomen ohella myös Baltia ja Kaakkois-Eurooppa, missä erityisesti Romania kärsi Hitlerin ja Stalinin ystävyydestä menettäen neljänneksen maa-alastaan. Puhumattakaan Baltiasta, jonka kansat ”anoivat ja pääsivät” neuvostovaltioiden kunniakkaaseen perheeseen kesällä 1940. Ylipäätään kirja tuo esille diktaattoreiden täydellisen välinpitämättömyyden ihmisten ja kokonaisten kansojen kärsimyksiä kohtaan.

Kirja tunnustaa Neuvostoliiton ansiot Hitlerin hirmuhallinnon kaatamisessa, mutta osoittaa myös Stalinin rikokset ihmisyyttä ja kansainvälistä oikeutta vastaan. Samoin siinä kaadetaan monia Kremlin vaalimia myyntejä, joille ei ole todellisuus pohjaa. Lisäksi lukijaa viehättää se, ettei kirjassa löydy ulkomaisille julkaisuille tyypillistä ylimielisen opettavaista asennetta suomalaisten sodan ajan ratkaisuja kohtaan.

Kirjan alkuteos syntyi Neuvostoliiton hajottua aikana, jolloin Venäjällä virisi toivo vapaasta, politiikkaan sitoutumattomasta tieteellisestä tutkimuksesta ja uudesta tiedosta arkistojen ainakin osittain avautuessa. Tämä suuntaus on nyt tullut tiensä päähän. Stalinistinen aika on palannut, ja uuden lain mukaan tutkijalla on uhka saada jopa viiden vuoden vankeustuomio, mikäli tutkimus ei vastaa Kremlin näkemystä historiallisesta ”totuudesta”. Uusi suurvaltapolitiikka vaatii tuekseen yhtenäisen kansan. Tätä tavoitetta pyritään saavuttamaan ainoalla yhteisellä hyvällä muistolla, joka on Suuri isänmaallinen sota, jonka kiiltokuvamaisuuden säilyttäminen ohittaa kaiken kohtuullisuuden.

Tämän suomenkielisen painoksen tavoitteena on osaltaan olla sekä ”muistomerkki” vapauden versoista että tulevaisuuden toive riippumattoman tieteellisen tutkimuksen uudelle nousulle naapurissamme. Tieteen vapaus ja sen tulosten asiallinen vertaisarviointi ovat ehdoton perusta sivistysvaltiolle.